

Lägesrapport

Status
Inskickad: 2026-01-16, 20:35:04
Period
2025-10-01 - 2026-01-18

Lägesrapportnummer
7

Ärende
ÄrendelD
20358286
Projektnamn
Node Gotland
Projekttid
2022-09-19 - 2026-01-18

Stödmottagare
Organisationsnummer
802419-6050
Organisationsnamn
SCIENCE PARK GOTLAND

Personalkostnader

Övergripande frågor

Har behörig firmatecknare ändrats?

Nej

Har ni tagit upp moms som en kostnad i er projektredovisning?

Ja

Har ni tagit upp moms som en kostnad i er projektredovisning?

Ja

Har projektet resulterat i några intäkter under redovisningsperioden?

Nej

Har ni slutit avtal om inköp ni ska göra i projektet?

Nej

Har ni gjort avskrivning för investering under redovisningsperioden?

Nej

Har ni tagit emot bidrag i annat än pengar under redovisningsperioden?

Nej

Ränta och återförda medel

Arbetssätt & organisation

Har ni i projektorganisationen arbetat för att internt främja en inkluderande kultur? Där likvärdiga möjligheter ges för att påverka projektets inriktning och resultat.

Ja

Vilka är de viktigaste händelserna?

Projektet har under redovisningsperioden bedrivits med ett konsekvent inkluderande och samverkansbaserat arbetssätt, i linje med de beskrivningar som lämnats i ansökan om stöd. Projektorganisationen har aktivt arbetat för att skapa en intern kultur där samtliga projektmedarbetare ges likvärdiga möjligheter att påverka projektets inriktning, prioriteringar och resultat.

Beslut om projektets fokus och aktiviteter har fattats gemensamt i återkommande projektmöten mellan Science Park Gotland och Uppsala universitet. Mötesstrukturen har varit tydlig men flexibel, med aktiv facilitering för att säkerställa delaktighet och utrymme för olika perspektiv. Vid personalförändringar har särskild vikt lagts vid introduktion, kunskapsöverföring och kontinuitet för att upprätthålla gemensam riktning och arbetssätt.

Projektets interna policys och riktlinjer har påverkat genomförandet genom bland annat medvetna val kopplade till kommunikation, representation, mötesformer och resor. Kommunikation har utformats för att vara inkluderande, lättillgänglig och relevant för målgruppen, och har kombinerat bred informationsspridning med personliga dialoger och uppsökande arbete.

Arbetet med målgruppen har präglats av nära samverkan och dialog. Små och medelstora företag samt andra relevanta aktörer har involverats genom workshops, samtal, studiebesök och samskapande processer där insatsernas innehåll och omfattning anpassats efter identifierade behov. Samverkan har även skett med offentliga aktörer, forskare och företagsfrämjande organisationer för att skapa helhetsperspektiv, undvika dubbelarbete och stärka förutsättningarna för genomförbara klimatomställningsåtgärder.

Tidigare identifierade utmaningar, såsom geografisk spridning av projektgruppen och målgruppens begränsade tid, har hanterats genom flexibla mötesformer, tydlig kommunikation och anpassade arbetssätt, vilket sammantaget stärkt projektets genomförandekapacitet och måluppfyllelse.

Om det funnits hinder eller utmaningar, hur har ni arbetat med dem?

Inga hinder under perioden.

Har ni i projektet följt er organisations interna riktlinjer?

Ja

Har ni arbetat med att involvera målgruppen i projektet?

Ja

Vilka är de viktigaste händelserna?

Involvering av målgruppen har varit en central del av projektets genomförande under redovisningsperioden och har haft direkt påverkan på projektets inriktning, prioriteringar och arbetssätt. Projektet har arbetat behovsdrivet, där små och medelstora företag samt andra relevanta aktörer kontinuerligt involverats genom dialog, samskapande och anpassade stödsatser.

Målgruppen har engagerats genom workshops, individuella samtal, studiebesök och coachande processer där företagens egna utmaningar, förutsättningar och ambitionsnivåer varit styrande för insatsernas utformning. Arbetssättet har möjliggjort att varje insats kunnat anpassas i omfattning, tempo och innehåll, vilket bidragit till ökad relevans och genomförbarhet. I flera fall har målgruppen varit direkt medskapande i framtagandet av kunskapsunderlag, beslutsstöd och prioriteringar för fortsatt utveckling.

Involveringen av målgruppen har också bidragit till att identifiera systemperspektiv och beroenden som påverkar företagens möjligheter att genomföra klimatomställningsåtgärder. Detta har stärkt projektets förståelse för både praktiska och strukturella hinder, och lett till justeringar i projektets fokus och metodik för att bättre möta faktiska behov.

I den sista projektperioden har målgruppen också involverats i hur resultatspridning och förankring av projektets resultat kan ske för att skapa bästa fortsättning efter projektets slut. Det har exempelvis resulterat i att ett resultatspridande seminarium om drönartekniks möjlighet att bidra till klimatomställningen hölls online samt att ett resultatseminarium efter en forskningsförstudie om träförädling skedde i samverkan med en företagarförening. Det sistnämnda fallet hölls i Science Park gotlands lokaler i visby, enligt målgruppens önskemål.

Om det funnits hinder eller utmaningar, hur har ni arbetat med dem?

En återkommande utmaning, som även lyfts i tidigare rapportering, är målgruppens begränsade tid och kapacitet att engagera sig i mer omfattande processer. Projektet har hanterat detta genom flexibilitet i upplägg, tydlig förväntanshantering och genom att erbjuda stöd i former som kan anpassas över tid. Detta har bidragit till att bibehålla engagemang och skapa goda förutsättningar för fortsatt samverkan.

Sammantaget bedöms arbetet med målgruppsinvolvering ha stärkt projektets möjligheter att nå uppsatta mål och resultat, genom att insatserna blivit mer träffsäkra, förankrade och anpassade till målgruppens faktiska behov och förutsättningar

Har ni arbetat med kommunikation?

Ja

Vilka är de viktigaste händelserna?

Under projektets avslutande redovisningsperiod har kommunikationen haft ett tydligt fokus på resultatspridning, lärande och kunskapsspridning i linje med projektets mognadsgrad. Tyngdpunkten har legat på att synliggöra genomförda insatser, dela forskningsnära resultat och bjuda in till dialog kring hur projektets erfarenheter och lärdomar kan tas vidare och nyttiggöras.

Målgrupper för kommunikationen har varit små och medelstora företag, forskare, offentliga aktörer samt företagsfrämjande organisationer med intresse för klimat- och energiomställning. Kommunikationsmålen har varit att öka förståelsen för projektets resultat, bidra till kunskapshöjning inom prioriterade områden samt möjliggöra spridning av metoder, arbetssätt och slutsatser.

Ett centralt inslag under perioden har varit genomförandet av kunskapsspridande seminarier, både digitalt och fysiskt, där projektets resultat och forskningsförstudier presenterats och diskuterats. Exempel på detta är ett digitalt seminarium kopplat till drönarteknik och rådgivningsverktyg, samt flera fysiska seminarier i samverkan med Uppsala universitet och andra aktörer. Bland annat genomfördes ett slutseminarium inom forskningsförstudien WindHydrogenSystems på Campus Gotland, där möjligheten att integrera vätgasproduktion i vindkraftssystem presenterades och diskuterades ur både tekniskt och systemperspektiv. Vidare har seminarier genomförts kring träbaserade värdekedjor samt hållbara matsystem, med fokus på lärdomar, systemperspektiv och framtida utvecklingsmöjligheter.

Kommunikationen har skett via projektets webbplats, nyhetsbrev och sociala medier i kombination med riktade inbjudningar och medverkan i etablerade nätverk och forum. Samverkan med akademi och andra organisationer har varit central för att nå relevanta målgrupper och stärka spridningen av projektets resultat.

Om det funnits hinder eller utmaningar, hur har ni arbetat med dem?

Under redovisningsperioden har inga nya väsentliga hinder eller utmaningar identifierats som påverkat projektets genomförande eller möjligheten att nå uppsatta mål.

Har ni samverkat med aktörer utanför den egna projektorganisationen?

Ja

Vilka är de viktigaste händelserna?

Samverkan med aktörer utanför den egna projektorganisationen har varit en bärande del av projektets genomförande även under redovisningsperioden och har haft stor betydelse för projektets möjligheter att nå mål och resultat. Projektet har samverkat med små och medelstora företag, akademi, offentliga aktörer samt företagsfrämjande organisationer för att stärka genomförandekapacitet, skapa helhetsperspektiv och säkerställa spridning och förankring av projektets resultat.

I projektets avslutande skede har samverkan särskilt fokuserat på resultatspridning genom befintliga nätverk och etablerade samverkansstrukturer. Genom samarbete med aktörer och nätverk inom mat och livsmedel, såsom regionala utvecklings- och kunskapsnoder, har projektets resultat och lärdomar kunnat spridas till relevanta målgrupper på ett effektivt och trovärdigt sätt. Motsvarande arbetssätt har använts för spridning av forskningsförstudier och analyser kopplade till träförädling, där etablerade branschnätverk fungerat som kanaler för dialog, kunskapsspridning och vidare användning av resultaten. Detta arbetssätt har bidragit till att resultaten inte enbart kommunicerats, utan också förankrats i strukturer som lever vidare efter projektets avslut. Samverkan har därmed stärkt förutsättningarna för långsiktigt lärande, fortsatt utveckling och nyttiggörande av projektets resultat.

Tidigare identifierade utmaningar kopplat till prioritering och tidsåtgång i samverkan har hanterats genom tydligare urval av relevanta samverkansytor och gemensamma avstämningar i projektgruppen. Detta har säkerställt att samverkan varit ändamålsenlig och bidragit till projektets mål utan att belasta genomförandet i övrigt.

Om det funnits hinder eller utmaningar, hur har ni arbetat med dem?

inga hinder.

Har ni gjort ändringar i projektorganisationen? Sedan föregående redovisningsperiod eller när ni ansökte om stöd.

Nej

Arbetspaket & aktiviteter

Hur går projektets genomförande som helhet?

Projektets genomförande bedöms som välfungerande och ändamålsenligt i förhållande till projektets syfte, mål och planerade arbetspaket. Under den aktuella redovisningsperioden har fokus legat på att slutföra pågående insatser, sammanställa och analysera resultat samt säkerställa spridning och förankring av de lärdomar och underlag som tagits fram inom projektet.

Arbetet i projektets olika arbetspaket har utvecklats successivt under projektperioden och har i slutskedet nått en mognadsgrad där kunskap, metoder och erfarenheter kunnat omsättas i konkreta resultat. Projektet har genomfört behovsdrivna analyser, forskningsförstudier, dialogbaserade processer och kunskapsspridande insatser som tillsammans bidragit till att stärka målgruppens förutsättningar att initiera och genomföra klimatomställningsåtgärder med bibehållen konkurrenskraft.

Samverkan mellan Science Park Gotland och Uppsala universitet har fungerat väl och varit central för projektets genomförande. Kombinationen av forskningsnära kompetens, regional förankring och nära dialog med näringsliv och andra aktörer har möjliggjort systemperspektiv och relevanta insatser anpassade till målgruppens faktiska behov. Projektets arbetssätt har varit flexibelt och iterativt, vilket gjort det möjligt att justera fokus och prioriteringar utifrån nya insikter utan att avvika från projektets övergripande mål.

Under projektets avslutande period har särskild vikt lagts vid resultatsammanställning och spridning. Genom seminarier, workshops och samverkan med befintliga nätverk har projektets resultat tillgängliggjorts för relevanta målgrupper och förankrats i strukturer som bedöms leva vidare efter projektets slut. Detta stärker projektets långsiktiga effekt och nyttiggörande.

De utmaningar som identifierats under tidigare perioder, såsom målgruppens begränsade tid och behovet av prioritering i samverkan, har hanterats genom anpassade arbetssätt, tydlig kommunikation och medvetna avgränsningar. Dessa utmaningar har inte påverkat projektets genomförande eller resultat i negativ riktning.

Sammantaget bedöms projektet ha genomförts enligt plan, med god kvalitet i insatserna och med resultat som ligger i linje med projektets mål. Projektets genomförande har skapat förutsättningar för fortsatt lärande, samverkan och utveckling även efter projektperiodens slut.

Har ni arbetat med att hantera målkonflikter som uppstått avseende de globala målen?

Projektet har i sitt genomförande kontinuerligt behövt förhålla sig till målkonflikter som är typiska för klimat- och energiomställning, där ambitioner kopplade till minskad klimatpåverkan behöver vägas mot andra aspekter såsom energianvändning, ekonomiska förutsättningar, genomförbarhet och lokal påverkan. Detta resonemang har varit en integrerad del av projektets arbetssätt snarare än en separat aktivitet.

I dialog med målgruppen och i samverkan med akademi och offentliga aktörer har projektet arbetat med att synliggöra dessa avvägningar och föra resonemang kring konsekvenser, snarare än att peka ut entydiga lösningar. I flera insatser har detta inneburit att projektet tydligt kommunicerat både möjligheter och begränsningar i olika omställningsspår, exempelvis kopplat till energiproduktion, materialval och systemlösningar.

I tidigare rapportering har projektet lyft vikten av att inte driva åtgärder som riskerar att skapa nya problem eller flytta utsläpp mellan sektorer eller geografier. Detta perspektiv har fortsatt varit vägledande under den aktuella redovisningsperioden, inte minst i arbetet med forskningsförstudier och systemanalyser där helhet, långsiktig effekt och spridningspotential varit centrala bedömningsgrunder.

Genom detta arbetssätt bedöms projektet ha bidragit till ökad förståelse hos målgruppen för komplexiteten i omställningsarbetet och stärkt deras förmåga att göra medvetna och informerade prioriteringar i relation till de globala målen.

Var har aktiviteterna i arbetspaket så här långt skapat förändring?

Direkta insatser till företag

Vilka förändrade förmågor har aktiviteterna bidragit till?

Direkta insatser till företag

Beslutsunderlag, stöddokument och strategier

Förbättrat/förstärkt ledarskap

Förändrade attityder och synsätt

Nya arbetssätt och metoder

Nya kontakter

Nya processer

Relevant kunskap

Samverkan och kunskapsöverföring

I vilka kommuner har aktiviteterna i huvudsak genomförts?

Gotland

Arbetspaket

Namn på arbetspaket

Ökad kunskap, samverkan och coaching kring klimatomställningsåtgärder

Vad för resultat har ni uppnått vid genomförande av arbetspaketet?

Arbetspaketet har under projektets genomförande, inklusive den aktuella redovisningsperioden, bidragit till att stärka målgruppens kunskaper och färdigheter i att initiera och genomföra klimatomställningsåtgärder i linje med de behov som identifierades i projektets förstudie. Genom behovsdrivna och dialogbaserade insatser har projektet arbetat med att översätta övergripande klimat- och energimål till praktiska och genomförbara åtgärder anpassade till målgruppens faktiska förutsättningar.

Ett tydligt resultat av arbetspaketet är genomförda systemanalyser, kunskapsunderlag och coachande processer som gett målgruppen ökad förståelse för möjliga omställningsvägar och relevanta arbetssätt. Exempelvis har projektet genomfört en systemkartläggning av värdekedjor för industrihampa, där aktörer inom förädling, produktutveckling och forskning involverats för att kartlägga möjlig förädling av hampa på Gotland. Arbetet har resulterat i en sammanhållen lägesbild som synliggör möjliga förädlingsvägar, beroenden och flaskhalsar, och har stärkt målgruppens förmåga att resonera strategiskt kring biobaserade materialflöden och framtida investeringar. Kartläggningen har även visualiserat relevanta samarbetspartners och gjort det lättare för den som vill inkludera det hållbara materialet hampa i sin produktutveckling eller innovation.

Inom arbetspaketet har projektet även genomfört coachande insatser riktade till arrangemangs- och besöksnäringens aktörer, där fokus legat på hållbar mat och servering vid evenemang. Genom nulägesanalys, kunskapsstöd och praktiska checklistor har målgruppen fått konkreta verktyg för att strukturera och vidareutveckla sitt hållbarhetsarbete, med tydlig koppling mellan ambition, genomförbarhet och uppföljning. Evenemangsarrangören har som ambition att bli världens mest hållbara event inom sin sektor och har nu fått hjälp att strategiskt och praktiskt ta nästa steg i arbetet mot att förverkliga visionen.

Vidare har arbetspaketet omfattat dialogbaserade processer och beslutsstöd kopplade till energiomställning i verksamheter med komplexa förutsättningar. Ett exempel är arbetet med att ta fram en samlad lägesbild och prioritering av energirelaterade åtgärder i organisationer där klimatmål, ekonomi och andra värden behöver vägas samman. Genom workshops och gemensamma analyser har målgruppen fått stöd i att identifiera relevanta utvecklingsspår och möjliga pilotinsatser, vilket stärker förmågan att fatta informerade och långsiktiga beslut.

Arbetspaketet har också bidragit till nya kontakter och stärkt samverkan mellan företag, akademi och andra aktörer. Genom seminarier och gemensamma processer har forskningsnära kunskap tillgängliggjorts och satts i relation till praktiska tillämpningar, vilket bidragit till förändrade attityder och synsätt kring klimatomställning som en genomförbar process snarare än enbart en strategisk ambition.

Tidigare identifierade utmaningar, såsom målgruppens begränsade tid och resurser, har hanterats genom flexibla upplägg och anpassad coachning över tid. Sammantaget bedöms arbetspaketet ha stärkt målgruppens förmågor kopplade till förändrade attityder och synsätt, nya metoder och arbetssätt, nya processer, nya kontakter samt ökad förståelse för teknik- och systemlösningar, i linje med arbetspaketets mål.

Har ni under redovisningsperioden stött på hinder eller utmaningar vid genomförandet av arbetspaketet?

Ja

Vad för hinder eller utmaningar har ni stött på under perioden

Vid genomförandet av arbetspaketet har projektet stött på ett antal utmaningar som i huvudsak varit kopplade till målgruppens förutsättningar och till de systemnivåfrågor som klimatomställningen ofta innebär.

En återkommande utmaning har varit målgruppens begränsade tid och kapacitet, särskilt inom bygg- och fastighetssektorn men även bland andra små och medelstora företag. Detta har främst påverkat möjligheten att delta i workshops, seminarier och mer långsiktiga utvecklingsprocesser. I flera fall har intresse funnits, men deltagande har behövt skjutas upp på grund av operativa och kortsiktiga prioriteringar i den dagliga verksamheten.

En annan utmaning har varit att flera av de största klimat- och energiutmaningarna, särskilt inom energiförsörjning, ofta ligger utanför små och medelstora företags direkta rådighet. Frågor kopplade till elnät, regelverk och större investeringar hanteras i många fall av nätbolag, myndigheter eller större aktörer. Detta har inneburit att vissa identifierade åtgärder inte varit möjliga att driva som direkta genomförandeinsatser inom ramen för arbetspaketet.

Projektet har hanterat dessa utmaningar genom medvetna justeringar i arbetssättet. För att möta målgruppens tidsutmaningar har insatser anpassats i form, tempo och omfattning, med flexibla upplägg och möjlighet till mer lågintensiv coachning över tid. När systemfrågor hamnat utanför målgruppens direkta rådighet har projektet valt att kombinera analys, beslutsunderlag och forskningsförstudier med ett tydligt här och nu-fokus. I praktiken har detta inneburit att projektet parallellt arbetat med långsiktiga systemperspektiv och identifierat genomförbara åtgärder som företag själva kan ta ansvar för, exempelvis genom ny teknik, lokala lösningar eller mindre samverkanskonstellationer som inte är beroende av omfattande infrastrukturbyggnad. Ibland har det inneburit att vissa frågor brutits ur projektet och fått fortsatt fokus utanför projektet, antingen i andra projekt eller andra strukturer.

Genom detta angreppssätt har projektet undvikit att fastna i frågor som kräver långdragna regelverksprocesser eller externa beslut, samtidigt som insatserna fortsatt bidragit till konkret nytta och stegvis klimatomställning. Utmaningarna har därmed inte påverkat möjligheten att nå projektets mål negativt, utan snarare lett till ett mer moget och genomtänkt arbetssätt där både långsiktiga systemutmaningar och kortsiktigt genomförbara åtgärder hanterats parallellt.

Namn på arbetspaketet

Samverkan med akademi för nyttiggörande av forskning och stärkt åtgärdsutveckling

Vad för resultat har ni uppnått vid genomförande av arbetspaketet?

Förstudier ses ofta som en startpunkt för ett fördjupat samarbete, och flera exempel visar hur relationer mellan forskare och företag nu utvecklas vidare. I vissa fall har förstudierna även lett till bredare kontakter mellan forskare i Uppsala och gotländska företag, vilket har öppnat för nya möjligheter. Förstudierna har bidragit med ny kunskap och nya kontakter. De kan också fungera som en katalysator för utveckling av nya tjänster och produkter. När projektet nu avslutas kommer dessa samarbeten att stå på egna ben. Uppföljningar kommer dock att ske inom ramen för både universitetets och Science Parks verksamhet.

Forskningsförstudier

- Lokal energiproduktion

Förstudien har undersökt möjligheten för ett större lantbruk att producera och använda egen vätgas för att minska beroendet av fossila bränslen. Ryftes Energi, som redan äger flera vindkraftverk, ser potential i att koppla samman vindkraftsproduktionen med vätgaslagring. En tänkbar användare av vätgasen är företagets egen förädlingsverksamhet, vilket skulle skapa ett lokalt och cirkulärt energisystem. Seminariet som avslutade projektet lockade 25 deltagare.

- Biobased filament fabrication for 3D printers

Förstudien har utforskat hur hampafiber kan användas för att ersätta delar av den plast som idag används vid 3D printing. De första testerna har genomförts och visar lovande resultat, ytterligare utveckling krävs för att optimera materialets egenskaper och säkerställa diversitet. Det avslutande seminariet samlade ett stort intresse, särskilt kring praktiska tillämpningar. Deltagarna lyfte fram hampans potential för förädling av fiber som kan skapa nya lokala värdekedjor.

- Gotland Wood

Förstudien har analyserat möjligheterna att öka den lokala förädlingen av gotländsk träråvara. Genom att bearbeta mer av virket på ön kan större ekonomiska värden stanna lokalt, samtidigt som transportbehovet minskar. Tränätverket har uttryckt ett intresse för att fortsätta samarbetet. Slutseminariet gav engagerade diskussioner om hur en ekonomisk förening skulle kunna underlätta både inköp och försäljning av timmer lokalt.

- Biobased sorption materials for water treatment

Denna studie har fokuserat på att använda gotländsk ull som råmaterial för mer klimatneutrala filterlösningar. Resultaten är positiva och visar att även restströmmar kan omvandlas till produkter med högt värde, exempelvis filter för vattenrening. Detta öppnar för nya användningsområden för en råvara som idag ofta saknar marknad.

- Närvärme

Förstudien har undersökt möjligheterna med mindre närvärmeanläggningar och hur nya affärsmodeller kan sänka trösklarna för att investera i klimatsmart värmeproduktion. Fokus har legat på fliseldade system med lokal bränsleförsörjning, vilket både stärker den lokala ekonomin och ökar energiresiliens. Projektet presenterades inom ramen för den gotländska energidialogen och väckte intresse. Deltagarna uppskattade forskarens internationella exempel och hur dessa kunde kopplas till gotländska förutsättningar.

- Gotland som matplats

Förstudien har undersökt gotlänningarnas engagemang i lokal mat och skapa fler möten mellan producenter och konsumenter. Seminariet genomfördes i samarbete med Matbyrån i universitetets lokaler. Samtalen var engagerade om hur Gotlands matvarumärke kan utvecklas, hur nya produkter kan lanseras och hur relationerna mellan producenter och lokalbefolkning kan stärkas.

- Vind/vätgas energikombinat

Förstudien har analyserat hur vindkraften kan användas mer effektivt genom att producera vätgas när elpriserna är låga. I dagsläget står delar av den gotländska vindkraften stilla vid minuspriser, vilket innebär att värdefull energi går förlorad. Genom att lagra energin i form av vätgas kan produktionen nyttjas bättre och bidra till ett mer flexibelt energisystem.

Seminariet gav utrymme för viktiga samtal mellan branschaktörer och forskare. Deltagarna såg tydliga möjligheter för fortsatt samverkan och fördjupade analyser av tekniska och ekonomiska förutsättningar.

Har ni under redovisningsperioden stött på hinder eller utmaningar vid genomförandet av arbetspaketet?

Ja

Vad för hinder eller utmaningar har ni stött på under perioden

Det är tydligt att det gotländska näringslivet såväl som forskare vid Uppsala universitet ser positivt på forskningssamverkan. Att skapa möjlighet till starka och livskraftiga relationer mellan akademi och näringsliv har varit centralt i projektet vilket skapar förutsättningar för långsiktiga samarbeten och innovation på Gotland.

Under projektets gång har vissa hinder uppstått kopplat till regelverket för statsstöd och universitetets möjligheter att verka inom dessa ramar. Det löstes och erfarenheterna har tagits vidare vilket kan förenkla för kommande projekt.

Det gotländska näringslivet är relativt begränsat samtidigt som det finns en stor mängd utmaningar kopplat till klimatomställningen. I detta har det varit viktigt för NODE att identifiera företag med ett strategiskt tänk och genomförandekapacitet. Detta eftersom det handlar om samverkansforskning och inte uppdragsforskning vilket innebär att företagen behöver vara beredda att investera tid i förstudierna.

I NODE har samtliga deltagande företag bidragit med tid, kunskap och engagemang både i genomförandet av förstudierna och i diskussionerna om nästa steg. En viktig framgångsfaktor bedöms vara de möten som hölls med företagen redan innan ansökningarna skrevs där en gemensam målbild diskuterades.

Namn på arbetspaket

Projektavslut

Vad för resultat har ni uppnått vid genomförande av arbetspaketet?

Arbetspaketet Projektavslut har under redovisningsperioden genomförts i enlighet med plan och haft som huvudsakligt syfte att säkerställa ett strukturerat, kvalitetssäkrat och transparent avslut av projektet. Arbetet har fokuserat på gemensam uppföljning och utvärdering av projektets genomförande, resultat och lärdomar samt på att färdigställa nödvändig dokumentation inför slutrapportering och ekonomisk redovisning.

Under perioden har projektledare, ekonom och projektägare, i samverkan med externa utvärderare, arbetat med att sammanställa, analysera och kvalitetssäkra projektets samlade dokumentation. Detta har omfattat tidigare lägesrapporter, underlag från genomförda insatser samt ekonomiskt underlag. Den externa utvärderingen har bidragit med ett oberoende perspektiv på projektets arbetssätt, måluppfyllelse och resultat, och utgör en central del av projektets slutreflektioner och lärande.

Projektavslutet har även inneburit en gemensam reflektion inom projektorganisationen tillsammans med de externa utvärderarna. I denna process har projektets prioriteringar, metodval och anpassningar över tid analyserats, liksom hur identifierade utmaningar hanterats i praktiken. Reflektionen har bidragit till att synliggöra styrkor i projektets genomförande, men också till att tydliggöra lärdomar och utvecklingsområden som är relevanta för framtida satsningar.

Under hela projektperioden har projektgruppen samlat information och data som underlättat i slutfasen så som lärdomar, åtgärder och idéer. Sammantaget har arbetspaketet säkerställt ett ordnat och professionellt projektavslut där både resultat, lärdomar och ekonomisk redovisning har färdigställts enligt plan. Arbetet bedöms ha stärkt projektorganisationens förmåga till systematisk uppföljning, utvärdering och kunskapsöverföring, samt skapat goda förutsättningar för att projektets resultat kan tas vidare och nyttiggöras efter projektets slut.

Har ni under redovisningsperioden stött på hinder eller utmaningar vid genomförandet av arbetspaketet?

Nej

Namn på arbetspaket

Utvärdering och lärande

Vad för resultat har ni uppnått vid genomförande av arbetspaketet?

Arbetspaketet Utvärdering och lärande har bidragit till att stärka projektets kvalitet, genomförandeförmåga och resultatleverans genom ett systematiskt arbete med uppföljning, reflektion och kontinuerliga förbättringar. Arbetet har genomförts i enlighet med plan och utgjort ett viktigt stöd till projektets övriga arbetspaket under hela genomförandeperioden, inklusive den aktuella redovisningsperioden.

Projektet har arbetat med lärande och förbättring som en integrerad del av den löpande styrningen, där regelbundna interna avstämningar använts för att reflektera över genomförda aktiviteter, identifiera förbättringsområden och justera arbetssätt vid behov. Detta har fungerat som ett praktiskt komplement till den externa följeutvärderingen och bidragit till ett mer adaptivt och ändamålsenligt genomförande.

De externa utvärderarna har under projektets gång levererat följeutvärdering samt slututvärdering och samtidigt fungerat som ett stöd till projektledningen och hela projektgruppen i arbetet med förbättringar. Genom återkommande dialoger, analyser och gemensamma reflektioner har utvärderingen bidragit till ökad tydlighet kring projektets styrkor, utvecklingsområden och faktiska bidrag i relation till uppsatta mål. Detta har stärkt projektets förmåga att fatta medvetna beslut kring prioriteringar, avgränsningar och metodval.

Under den avslutande redovisningsperioden har särskilt fokus legat på att sammanställa och analysera projektets samlade lärdomar. Dessa har dokumenterats och integrerats i slutrapporteringen, vilket säkerställer att erfarenheter och insikter kan tas vidare och användas i framtida satsningar. Arbetspaketet har därmed bidragit till organisatoriskt lärande och stärkt förmågan att arbeta strukturerat med uppföljning, utvärdering och förbättring.

Tidigare identifierade utmaningar, såsom behovet av tydliga avgränsningar och hantering av komplexa systemfrågor, har genom detta arbetssätt kunnat hanteras mer medvetet och transparent. Sammantaget bedöms arbetspaketet ha bidragit till ett mer robust, lärande och kvalitetssäkrat projektgenomförande, samt till att stärka projektorganisationens långsiktiga förmåga att driva komplexa innovations- och omställningsinsatser.

Har ni under redovisningsperioden stött på hinder eller utmaningar vid genomförandet av arbetspaketet?

Nej

Namn på arbetspaket

Extern kommunikation och resultatspridning

Vad för resultat har ni uppnått vid genomförande av arbetspaketet?

Arbetspaketet Extern kommunikation och resultatspridning har under projektets genomförande, och särskilt under den avslutande redovisningsperioden, bidragit till att synliggöra projektets aktiviteter, resultat och lärdomar samt till att stärka spridning och nyttiggörande av dessa. Arbetet har genomförts i enlighet med projektets kommunikationsplan och med särskilt fokus på tillgänglighet, relevans och förankring hos målgrupperna.

Kommunikationen har skett löpande genom presentationer, seminarier, workshops och möten, samt via projektparternas webbplatser, nyhetsbrev och sociala medier. Under projektets slutfas har kommunikationen haft ett tydligt fokus på resultatspridning och kunskapsspridning snarare än rekrytering till nya insatser. Genom detta har projektets resultat kunnat delas, diskuteras och sättas i ett bredare sammanhang tillsammans med målgruppen och andra relevanta aktörer.

Ett konkret resultat av arbetspaketet är inbjudan och kommunikation kring flera kunskapsspridande seminarier och kommunikationsinsatser som synliggjort projektets arbete inom olika tematiska områden. Exempelvis har ett digitalt seminarium genomförts med fokus på drönarteknik och rådgivningsstöd, där projektets arbete med ny teknik och tillämpningar presenterats. Vidare har ett fysiskt slutseminarium genomförts i Uppsala universitets lokaler kopplat till forskningsförstudien WindHydrogenSystems, där möjligheten att kombinera vindkraft och vätgasproduktion diskuterats ur ett systemperspektiv.

Under perioden har även resultat från forskningsförstudier och analyser inom material- och livsmedelsområdet spridits genom fysiska seminarier och öppna presentationer, bland annat kopplat till träförädling samt hållbara matsystem och evenemang. Dessa tillfällen har fungerat som arenor för dialog, erfarenhetsutbyte och gemensam reflektion kring hur resultaten kan användas i fortsatt arbete.

Kommunikationsarbetet har också inneburit samverkan med befintliga nätverk och organisationer för att nå relevanta målgrupper och säkerställa långsiktig förankring av projektets resultat. Genom att använda etablerade kanaler och sammanhang har projektet kunnat stärka spridningen och bidra till att lärdomar lever vidare efter projektets slut.

Arbetet med inkluderande kommunikation har varit genomgående, där språk, ton, format och val av exempel anpassats för att nå en bredd av företag och aktörer oavsett bransch, storlek eller tidigare erfarenhet av klimatomställning. Tidigare identifierade utmaningar, såsom begränsad genomslagskraft i breda digitala kanaler, har hanterats genom ökad betoning på riktade insatser, personliga inbjudningar och fysiska mötesplatser.

Sammantaget bedöms arbetspaketet ha bidragit till stärkt kunskap, ökad medvetenhet och förbättrade förutsättningar för målgruppen att ta till sig och använda projektets resultat i fortsatt omställningsarbete.

Har ni under redovisningsperioden stött på hinder eller utmaningar vid genomförandet av arbetspaketet?

Nej

Resultat & utvärdering

Har genomförda aktiviteter resulterat i utfall på projektets indikatorer?

Ja

Hur har ni säkerställt att nödvändiga uppgifter samlats in för att kunna rapportera indikatorer?

Projektet har arbetat systematiskt med uppföljning av indikatorer under hela genomförandeperioden, inklusive den aktuella redovisningsperioden. Insamling av nödvändiga uppgifter har varit en integrerad del av projektets planering, genomförande och uppföljning av aktiviteter.

Uppgifter för indikatorrapportering har samlats in löpande genom dokumentation av genomförda insatser, deltagande företag och aktörer, genomförda dialoger, workshops och seminarier samt genom sammanställning av resultat från analyser, förstudier och coachande processer. Projektledningen har haft ett tydligt ansvar för att säkerställa att relevant information dokumenterats i samband med varje aktivitet.

Projektets interna uppföljningsrutiner har använts för att kontinuerligt stämma av insamlad data mot beslutade indikatorer och målvärden. Detta har skett genom regelbundna interna avstämningar i projektgruppen samt i dialog med projektets externa utvärderare, vilket bidragit till kvalitetssäkring av både innehåll och rapportering.

Under den avslutande redovisningsperioden har insamlat material sammanställts och kontrollerats för att säkerställa att indikatorutfall kan rapporteras korrekt och spårbart. Sammantaget bedöms projektet ha haft tillräckliga rutiner och arbetssätt för att samla in, följa upp och rapportera indikatorer i enlighet med beslut om stöd.

Är era målvärden för indikatorer möjliga att uppnå?

Ja

Kommentar

Projektets målvärden för indikatorer har i huvudsak varit möjliga att uppnå och bedöms sammantaget ha uppnåtts i mycket hög grad. De genomförda aktiviteterna har resulterat i utfall som ligger nära eller i nivå med uppsatta målvärden och speglar projektets faktiska genomförande och resultat.

I ett fåtal fall har indikatorutfallet hamnat något under satta målvärden. Detta kan förklaras av justeringar och bortfall i enskilda aktiviteter under genomförandet, exempelvis kopplat till målgruppens förutsättningar och prioriteringar. Dessa avvikelser har varit begränsade och har inte påverkat projektets övergripande måluppfyllelse eller resultat i någon väsentlig grad.

Projektet har löpande följt upp indikatorer och haft dialog kring eventuella avvikelser

Har ni arbetat med att förankra projektets resultat efter avslut?

Ja

Vad har ni gjort för att säkerställa att resultatet tas hand om?

Projektet har arbetat aktivt och medvetet med att förankra resultat och lärdomar inför och efter projektets avslut. Detta har skett genom omfattande dialoger och samverkan med relevanta aktörer i innovations- och omställningsekosystemet, inklusive andra främjandeaktörer, företag, offentliga aktörer, företrädarorganisationer samt kunskapsorganisationer och kluster, så som Almi Gotland, Gotland Grönt centrum, Region Gotland, tränätverk och andra pågående projekt.

En central del i detta arbete har varit att kroka arm med befintliga strukturer och nätverk i projektets resultatspridning, snarare än att skapa parallella processer. Genom gemensamma seminarier, presentationer, dialogmöten och riktad kommunikation har projektets resultat kunnat överlämnas på ett sätt som möjliggör en mjuk och naturlig övergång från projekt till ordinarie verksamheter och pågående initiativ.

Projektet har även säkerställt att relevanta kunskapsunderlag, analyser och lärdomar dokumenterats och gjorts tillgängliga för aktörer som har möjlighet att ta resultaten vidare i praktiken. På så sätt har projektet skapat förutsättningar för att resultaten kan fortsätta användas, utvecklas och bidra till klimatomställning även efter projektets slut, utan att vara beroende av projektorganisationen.

Har det genomförts någon utvärdering under redovisningsperioden?

Ja

Vilka lärdomar har framkommit och hur tar ni hand om dessa?

Inom projektet anordnades en workshop för inspiration för företag inom byggbranschen på södra Gotland. En lärdom var att arbetssättet med att lägga aktiviteter där företagen finns, lockade personer och företag som annars har haft svårt att tillägna sig projektets erbjudanden, bl a på grund av avståndet.

Vid de möten med idébärare som genomförts har ofta både projektmedarbetare från Science Park Gotland och Uppsala universitet deltagit för tillsammans utvärdera förutsättningarna att stödja utveckling av idéerna och vilka av projektets verktyg, t ex kontaktskapande åtgärder, forskningssamverkan eller coachning, som skapar mest nytta. En lärdom av detta är att samarbetet mellan Science Park Gotland och Uppsala universitet stärkts under projektets gång, där man succesivt ökat förståelsen för möjligheter och överbyggt utmaningar som resulterat i bättre förutsättningar att tillsammans stödja utveckling och konceptualisering av idéer.

Ytterligare en lärdom är att man måste börja med att identifiera och utvärdera tillräckligt många idéer men inte för många för att kunna konceptualisera och formera och stödja idéerna i kommande steg. Det arbetsflöde som projektgruppen använt sig av har visat sig vara ett fungerande arbetssätt.

Finns det fler resultat som knyter an till projektets mål?

Ja

Vad för andra resultat har uppstått?

Utöver de resultat som fångas genom projektets indikatorer har projektet genererat ytterligare resultat som knyter an till projektets övergripande mål och som framkommit i uppföljning, dialoger och utvärdering.

Ett sådant resultat är utvecklingen och prövningen av arbetssätt för att arbeta med klimatomställning i komplexa system där målgruppen inte alltid har full rådighet. Projektet har under året visat hur kombinationen av systemanalys, forskningsförstudier och behovsdrivna dialoger kan användas för att identifiera genomförbara åtgärder även när större strukturella frågor, såsom energiinfrastruktur, regelverk eller investeringsnivåer, begränsar handlingsutrymmet. Detta arbetssätt har lyfts som särskilt värdefullt i flera uppföljningar och dialoger med deltagande aktörer.

Vidare har projektet bidragit till att stärka företagens och organisationernas förmåga att gå från övergripande hållbarhetsambitioner till mer konkreta och prioriterade nästa steg. Exempel från året visar hur företag inom bland annat livsmedelsförädling, energi och evenemang genom projektets stöd har kunnat strukturera sitt omställningsarbete, identifiera relevanta åtgärdsområden och skapa ökad intern förankring för klimatarbetet. Detta har i flera fall skett utan att det omedelbart lett till investeringar, men med tydlig effekt på arbetssätt, beslutsunderlag och långsiktig planering.

Projektet har också bidragit till nya former av samverkan och kunskapsöverföring mellan företag, akademi och andra aktörer. Under året har detta bland annat kommit till uttryck genom gemensamma seminarier och resultatspridning kopplat till forskningsförstudier inom energi, material och matsystem, där projektets resultat fungerat som utgångspunkt för vidare dialog och fortsatt arbete i andra konstellationer.

Sammantaget visar dessa resultat att projektet, utöver uppföljda indikatorer, har bidragit till stärkt genomförandeförmåga, mer mogna resonemang kring klimatomställning och utveckling av arbetssätt som kan användas även efter projektets avslut. Dessa effekter bedöms ligga väl i linje med projektets mål och intentioner.

Vad kommer hända med projektets resultat efter projektslut?

Ja

Kommentar

Projektets resultat bedöms leva vidare efter projektslut genom att de integreras i befintliga strukturer, arbetssätt och nätverk inom innovations- och omställningsekosystemet. Genom den aktiva förankring och resultatspridning som genomförts under projektets slutfas har kunskapsunderlag, lärdomar och utvecklade arbetssätt överlämnats till aktörer som har möjlighet att använda och vidareutveckla dem i ordinarie verksamhet.

En viktig del av projektets långsiktiga värde är de metod- och arbetssättslärdomar som utvecklats under genomförandet. Dessa tas vidare i kommande arbete och projekt inom Science Park Gotland och Uppsala universitet, där erfarenheter från projektet används för att vidareutveckla hur behovsdrivna analyser, samverkan med målgrupp, forskningsnära arbetssätt och systemperspektiv kan integreras i framtida satsningar.

Resultaten kommer även att tas om hand genom fortsatt användning i dialoger, samverkansprocesser och stödinsatser hos främjandeaktörer, företag, offentliga aktörer och kunskapsorganisationer. Projektets slutrapport och externa utvärdering utgör viktiga bärare av projektets resultat och lärdomar och skapar en gemensam referens för fortsatt arbete.

Sammantaget bedöms projektets resultat bidra till långsiktigt lärande, stärkt genomförandeförmåga och ökad mognad i arbetet med klimatomställning, både inom projektets samverkansparter och i det bredare ekosystemet, även efter projektets avslut.

Har aktörer utanför den egna projektorganisationen varit inblandade i projektet?

Ja

Vilka aktörer utanför projektorganisationen som varit inblandade i projektet.

Universitet och högskola

Forskningsinstitut

Klusterorganisation eller triple/quadruple-helix-organisering

Science Park

Stödaktör (inkl. utvecklingsbolag)

Region/län

Kommun

Civilsamhället

Har ni haft någon stödjande roll till andra projekt i regionen under projekttiden?

Ja

Vad har ni haft för roll?

Initiativtagare

Sammanförare

Samarbetspartner

Kunskapsstöd

Kommer ni ha en roll i andra framtida projekt?

Ja

Ange information om dessa projekt

Vi är kunskapsstöd i expertgrupp kopplat till gotlands projekt i Viable Cities.
Flera projektmedarbetare kommer att arbeta i Islands solutions som Projektledare och innovationsledare.

SMF som utvecklar produkter, processer och affärsmodeller	
Målvärde : 15 antal företag	Utfall : 17 antal företag
Cirkulära	Utfall: (2) 556481-2203, 556867-7271
Ej cirkulära	Utfall: (15) 556730-2137, 556955-9494, 556718-0301, 556272-4236, 559354-8927, 559443-3368, 559385-2584, 534000-6369, 556761-0489, 559432-6596, 556736-2677, 559348-5716, 556720-1982, 559421-7381, 556107-2926
Kommentar:	
Antal företag som utvecklat produkter, processer och/eller affärsmodeller i samarbete med, eller till följd av tidigare aktivitet, med projektet: 15 st.	

Företag som får icke-ekonomiskt stöd	
Målvärde : 28 antal företag	Utfall : 24 antal företag
2023	Utfall: (3) 559432-6596, 556272-4236, 559354-8927
2024	Utfall: (10) 556920-0107, 559018-3439, 556730-2137, 556933-9616, 559045-5126, 556750-4716, 556718-0301, 559443-3368, 559144-6041, 559421-7381
2025	Utfall: (11) 556481-2203, 556107-2926, 556867-7271, 556955-9494, 556720-1982, 559348-5716, 556620-5562, 556736-2677, 559385-2584, 534000-6369, 556761-0489
2026	Utfall: (0)
2027	Utfall: (0)
2028	Utfall: (0)
2029	Utfall: (0)
2030	Utfall: (0)
2031	Utfall: (0)
Kommentar:	
RCO 04 Antal företag som får icke-ekonomiskt stöd: 28 st. Givet projektets aktiviteter karaktär kommer alla stöd som ges företag vara icke-ekonomiska. 28 st företag	

Små och medelstora företag (SMF) som inför produkt- eller processinnovationer	
Målvärde: 6 antal företag	Utfall: 8 antal företag

	556730-2137, 556955-9494, 556718-0301, 556272-4236, 559354-8927, 559443-3368, 556481-2203, 559385-2584
Kommentar:	
Antal företag som infört produkt- eller processinnovationer i samarbete med, eller till följd av tidigare aktivitet med projektet: 6 st.	